

Nr 43.

Godkänd av första kammaren den 19 oktober 1940.

Godkänd av andra kammaren den 19 oktober 1940.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till vissa hjälpåtgärder jämte i ämnet väckta motioner.

(Andra särskilda utskottets utlåtande nr 31.)

Till KONUNGEN.

I en den 31 augusti 1940 dagtecknad proposition (nr 28) har Kungl. Maj:t, under återopande av vid propositionen fogat utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1940/41 under nionde huvudtiteln anvisa dels till Kostnader för transport av stråfoder ett reservationsanslag av 750,000 kronor, dels ock till Statsbidrag för inköp av stråfoder ett reservationsanslag av 2,000,000 kronor.

I samband härmed har riksdagen till behandling förehaft *dels* motionen II: 8, vari hemställts, att riksdagen vid behandlingen av ovannämnda proposition måtte göra det uttalandet att utöver i propositionen angivna områden, som skola bli föremål för ifrågasatt bidragsverksamhet, jämväl måtte ingå de delar av Lappmarken, där på grund av den långvariga torkan under våren och sommaren svårartad missväxt uppkommit, *dels ock* motionen II: 9, vari hemställts, att den i omförmälda proposition nr 28 avsedda hjälpen till av missväxt drabbade trakter måtte vidgas till att omfatta alla de bygder, som på likartat sätt drabbats av missväxt, samt att i anslutning härtill de begärda anslagsbeloppen måtte höjas att utgå med till Kostnader för transport av stråfoder ett reservationsanslag av 1,000,000 kronor och till Statsbidrag för inköp av stråfoder ett reservationsanslag av 3,000,000 kronor.

Såsom av den i propositionen lämnade redogörelsen framgår, har föredragande statsrådet och livsmedelskommissionen ifrågasatt att åtgärder från statsmakternas sida skulle vidtagas för att bispringa jordbrukarna i vissa områden av landet, där skördeutfallet på grund av den svåra torkan under våren och sommaren i år varit särskilt svagt. De områden, som föredraganden och kommissionen närmast ansett böra komma i fråga, äro Gotlands, Kalmar och Blekinge län, vilka enligt vad utredningen i ärendet givit vid handen svårast lidit av den ogynnsamma väderleken. Föredraganden har i anslutning till kommissionens förslag förordat att hjälp från statens sida skulle

utgå till jordbrukare inom nämnda län i form av dels gäldande av fraktkostnader för hö och halm, dels ock bidrag till inköp av stråfoder. Transporterna av stråfodret, begränsade att avse en myckenhet hö och halm om sammanlagt högst 25,000 ton, skulle ombesörjas av svenska spannmålsaktiebolaget. Kostnaderna härför hava beräknats till 750,000 kronor. För bidragsverksamheten har beräknats ett belopp av 2,000,000 kronor.

I motionen II: 8 har — under framhållande av att höskörden på vissa orter i övre Norrland slagit fullständigt fel — hävdats, att bidragsverksamheten borde utsträckas att avse jämväl delar av Lappmarken. I motionen II: 9 har framhållits, att icke blott de i propositionen angivna områdena utan även andra trakter, såsom Mälardistriktet, Karlskogaabygden och delar av Bergslagen i Örebro län, drabbats av svår missväxt, varför de föreslagna hjälptåtgärderna borde vidgas till att omfatta alla delar av landet, där skörderesultatet varit särskilt svagt. I anledning härav har i sistnämnda motion föreslagits, att anslaget till transportkostnader skulle bestämmas till 1,000,000 kronor och anslaget till statsbidrag till 3,000,000 kronor, vilket i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag innebär en anslagsökning med respektive 250,000 kronor och 1,000,000 kronor.

Riksdagen är ense med såväl föredraganden som motionärerna om att åtgärder oundgängligen äro av nöden för att på sätt i propositionen avses bistå jordbruket i de av missväxt svårast drabbade trakterna. I likhet med föredraganden anser riksdagen de föreslagna åtgärderna närmast böra komma i fråga i Gotlands, Kalmar och Blekinge län, där skörderesultatet på grund av nederbördsförhållandena redan under flera år varit otillfredsställande. Med hänsyn till vad i motionerna anförts anser riksdagen sig likväl i vad avser ställande av statsmedel till förfogande för gäldande av fraktkostnaderna för hö och halm böra uttala sig för att ifrågavarande verksamhet icke begränsas enbart till nyssnämnda län, utan även kommer andra av missväxt drabbade trakter i landet till godo. För möjliggörande av detta finner riksdagen i anslutning till det i motionen II: 9 framställda yrkandet, att ett belopp av 1,000,000 kronor bör ställas till Kungl. Maj:ts förfogande för ifrågavarande ändamål. Riksdagen vill emellertid framhålla, att enligt riksdagens mening statshjälp till fraktkostnader icke bör utgå, där dessa kostnader uppgå till relativt obetydliga belopp. Riksdagen har icke något att erinra mot att transporterna av stråfodret — på sätt föredraganden föreslagit — ombesörjas av svenska spannmålsaktiebolaget.

Vad angår statsbidrag till inköp av stråfoder är riksdagen icke nu beredd att — såsom motionärerna förordat — besluta en utvidgning av denna verksamhet att avse andra områden än de av föredraganden angivna. Då emellertid vissa trakter utöver de nyssnämnda på grund av årets dåliga skördeutfall kunna befinnas vara svårt drabbade av missväxt, förutsätter riksdagen att Kungl. Maj:t har sin uppmärksamhet riktad på frågan huruvida och i vilken utsträckning även dessa trakter kunna befinnas oundgängligen vara i behov av att tillgodoses med en bidragsverksamhet av liknande slag som den i förevarande proposition föreslagna. Emot livsmedelskommissionens av

föredraganden tillstyrkta förslag till bidragsverksamhetens anordnande, högsta bidragsbeloppets storlek och villkoren för erhållande av statsbidrag har riksdagen icke funnit anledning till erinran. Riksdagen har ej heller något att invända mot beräkningen av det för ändamålet erforderliga anslaget storlek.

Under åberopande av vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande proposition och ovannämnda motion II: 9, i vad den avser anslag till kostnader för transport av stråfoder, å tilläggsstat I för budgetåret 1940/41 under nionde huvudtiteln anvisat dels till *Kostnader för transport av stråfoder* ett reservationsanslag av 1,000,000 kronor, dels ock till *Statsbidrag för inköp av stråfoder* ett reservationsanslag av 2,000,000 kronor.

Stockholm den 19 oktober 1940.

Med undersåtlig vördnad.